

## Ainekava

### Kirjandus

Ainekava aluseks on riiklik õppekava ja selle lisa nr 1 [Lisa 4 - PRÕK Lisa 1 Ainevaldkond Keel ja kirjandus](#). Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ainekavas on välja toodud rõhuasetused, kooli eripärasid tulenevalt olulisim. Kooli ja valdkonna eripärad on kirjeldatud kooli õppekava üldosas ning valdkonnakavades.

Kirjandusõpetaja arvestab lugemistekstide valikul õpilaste ealisi iseärasusi. Tähtis on äratada huvi lugemise vastu ning kasvatada soovi loetud teost mõista ja erinevaid tõlgendusvõimalusi avastada. Hankida lugemiskogemusi eri žanris teoste poeetikat võrreldes ning oma maitseotsustusi põhjendades.

### Õppeaine kirjeldus

Kirjandus on alates 5. klassist eraldi õppeaine, milles õpilane arendab oma lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ja verbaalset loomevõimet. Ilukirjanduse ja rahvaluule lugemise, analüüsi ja tõlgendamise kaudu kujundab 6. klassi õpilane oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, arendab enda mõtte- ja tundemaailma. Kirjandusõpetus toetab õpilase isiksuse kujunemist, individuaalse ja kogukondliku identiteedi määramist.

### Kooliastme teadmised, oskused ja hoiakud

Ainekava aluseks on riiklik õppekava ja selle [lisa nr 8](#). Põltsamaa Ühisgümnaasiumi ainekavas on välja toodud rõhuasetused, kooli eripärasid tulenevalt olulisim. Kooli ja valdkonna eripärad on kirjeldatud kooli õppekava üldosas ning valdkonnakavades.

Õpilane:

- 1) õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;
- 2) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 3) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet;
- 4) õpib tundma ilukirjandusteose poeetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;
- 5) loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris laste- ja noortekirjandust nii eesti kui ka maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;
- 6) rikastab lugedes oma mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.

## Hindamine

Kirjanduse hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennastjuhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealasete teadmiste, oskuste ja hoiakutega.

Lugemine mitmekülgsel eesmärgidel: funktsionaalselt, selektiivselt, analüüsivalt, loovalt. Omaloominguliste tööde puhul hinnatakse sõnakasutust, kirjalikus töös õpitud sõnade, väljendite ja fraseoloogismide kasutamist. Kirjandusteoste analüüsi puhul hinnatakse kirjandusmõistete õiget kasutamist. Hinnatakse jutustamis- ja arutlemisoskust. Õpilane analüüsib suunavate küsimuste abil teoses käsitletud teemasid ja probleeme. Suuline vestlus või arutelu, kirjalikud vastused analüüsi- ja tõlgendusküsimustele, sooritusülesanded (etlemine, esitus), alustekstipõhised loovülesanded, lugemisega seotud õpimapp. Lugemiskontrollid, mis võimaldavad arutlemist, analüüsi- ja tõlgendusküsimusi, rakenduslikke, väärtus- ja hinnangüküsimusi ning fantaasiat ja loovust ergutavaid ülesandeid.

Lühema ilukirjandusliku teksti kava koostamine. Proosapala jutustamine kokku lepitud tingimustel. Loetud teksti põhjal küsimustele vastamine ja nende üle arutlemine, tööd eri žanris tekstidega (kindlate žanrielementide tuvastamine ja nende kasutamine tekstiloomes, žanritunnuste vahetamine ja nüüdisajastamine), raporti kirjutamine kultuuriüritusel osalemise kohta, teemaalbumi koostamine, muistendi ja muinasjutu kirjutamine ja ette kandmine, kodukandi pärimusest või mõnest tänapäeva folkloorižanrist lühiuurimuse või referaadi koostamine.

Klass: 6.	Tunde nädalas: 2
-----------	------------------

Õpitulemused	Õppesisu	Üldpädevused, läbivad teemad, lõimingud
<p><b>Lugemishuvi kujundamine ja lugemisoskuse arendamine</b></p> <p>Loeb ladusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisevõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist.</p>	<p>Eesmärgistatud lugemine, eri lugemiseviiside ja -mudelite kasutamine, lugemisülesannete täitmine, oma lugemisoskuse hindamine ja lugemiskogemuse jagamine. Arendada praktilisi lugemisoskusi (sh lugemiskiirust ja sõnades mitmetähenduslikkuse mõistmist). Kujundada õpilastes lugemishuvi ja pakkuda neile positiivset lugemiselamust. Luua kirjandusteostega kontakt nii, et see aitaks õpilasel teose kaudu iseennast analüüsida ja maailma mõista. Pakkuda õpilastele lugemisel valikuvõimalusi, võimaldada lugeda seda, mida noor inimene ise soovib, kaasata noored raamatuvälise aruteludesse, viia nad raamatukogusse; Raamatukogude infosüsteemide e-raamatukogu kasutamine. Autoriõiguse mõistmine.</p>	<p>Kuidas toetatakse üldpädevuste saavutamist? Milliseid läbivaid teemasid käsitletakse? Millised on lõimingu võimalused? <i>Õpioskuste kujundamine.</i></p> <p><b>Pädevused:</b> <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. Avaldab oma arvamust, tunnustab kaaslaste ideid ja arvestab teistega. <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - väärtustab ümbritsevat keskkonda ja looduslikku mitmekesisust; väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline. <i>Õpipädevus</i> - töötab indiviidi- ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti. <i>Enesemääratluspädevus</i> - tekstide üle arutledes kujuneb positiivne minapilt. Erinevates õpilaskordades tuleb esile õpilase eripära. <i>Digipädevus</i> - leiab ja säilitab digivahendite abil infot, kasutades juhendaja abi.</p> <p><b>Läbivad teemad:</b> <i>Keskkond ja jätkusuutlik areng</i> – hoiab ja kaitseb keskkonda. <i>Kultuuriline identiteet</i> – väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone. <i>Teabekeskkond</i> – tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda.</p>
<p>Tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust.</p>	<p>Loeb vähemalt kaheksa laste- ja noortekirjanduse tervikteost nii eesti kui ka</p>	<p><i>Väärtused ja kõlblus</i> tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid nii koolis kui ka väljaspool kooli. <i>Elukestev õpe ja karjääri</i></p>

	<p>maailmakirjandusest ning tekstikatkendeid. Lugemine toetab õppekava läbivate teemade käsitlemist ning üld- ja valdkonnapädevuste kujundamist.</p> <p>Huvipakkuva kirjandusteose leidmine ja iseseisev lugemine. Loetud raamatu autori, sisu ja tegelaste tutvustamine ning lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele. Soovitatud tervikteoste iseseisev lugemine tunnis ja tunniväliselt.</p>	<p><i>planeerimine</i> - on suhtlus- ja koostööaldis, väljendab oma arvamust ning oskab probleemidele lahendusi leida.</p> <p><i>Kodanikuühiskond ja rahvussuhted</i>: seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel; õpilane grupiliikmena; vahetegemine lubatu ja lubamatu vahel; hinnangu andmine probleemile.</p> <p><b>Lõiming</b>: Sotsiaalsed- pere- ja sotsiaalsete suhetega seotud teemade käsitlemine, teose ajastu ja kommete jälgimine. Muusika- kirjandusteoste põhjal loodud muusika, luuletajate tekstidele loodud laulude kuulamine. Võõrkeeled- eri keeltest tõlgitud kirjandusega tutvumine. Infotehnoloogia- info otsimine internetist, tekstitöötlus, veebikeskkondade kasutamine.</p>
<p><b>Teabetekside käsitlemine</b></p> <p>Loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aine- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi.</p>	<p>Õpilane loeb erinevaid trükiseid (nt raamat, ajaleht, ajakiri) ja veebiallikaid (nt mitmesugused andmekogud, Vikipeedia), orienteerub nendes ja leiab sealt vajalikku teavet, sealjuures kirjandusvaldkonnaga seotud infot. Aimekirjanduse hulka kuuluvad ka raamatusoovitused.</p>	<p><b>Pädevused</b>: <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti. <i>Digipädevus</i> - leiab ja säilitab digivahendite abil infot, kasutades juhendaja abi.</p>
<p>Kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad.</p>	<p>Otsib infot kirjaniku või kirjandusteose kohta. Selgitada, et mis tahes teabe kasutamisel tuleb arvestada teatud reeglitega. Avada autoriõiguse tähendust. Oma teksti loomisel võib laenata teiste mõtteid, aga tuleb viidata nende mõtete autorile. Rõhutada ka seda, et pildimaterjali puhul peab viitama selle autorile (nt fotograafile või illustraatorile) ja pildi asukohale veebis.</p>	<p><b>Läbivad teemad</b>: Tehnoloogia ja innovatsioon: teabegraafika lugemine, tõlgendamine.</p> <p><i>Kodanikuühiskond ja rahvussuhted</i>: seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel; õpilane grupiliikmena; vahetegemine lubatu ja lubamatu vahel; hinnangu andmine probleemile.</p> <p><b>Lõiming</b>: Sotsiaalsed- pere- ja sotsiaalsete suhetega seotud teemade käsitlemine. Võõrkeeled- eri keeltest tõlgitud kirjandusega tutvumine. Infotehnoloogia- info otsimine</p>

		internetist, tekstitöötlus, veebikeskkondade kasutamine.
<p><b>Proosatekstide käsitlemine</b></p> <p>Nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte.</p>	<p>Nimetada (sõnastada) loetud proosateose – kas tervik- või katkendteksti – teema ning arutleda tekstis käsitletud probleemide üle. Tegelaste väärtushoiakute ja omavaheliste konfliktide analüüs, mis on oluline teose kui terviku mõistmisel.</p>	<p><b>Pädevused:</b> <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - väärtustab ümbritsevat keskkonda ja looduslikku mitmekesisust; väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguine. <i>Õpipädevus</i> - lugemise vajalikkuse teadvustamine, iseenda lugemisoskuse hindamine, lugemistekstide valimine ja oma lugemistegevuse kavandamine, motivatsiooni ja enesekindluse tugevdamine. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti. <i>Enesemääratluspädevus</i> - tekstide üle arutledes kujuneb positiivne minapilt. Erinevates õpiolukordades tuleb esile õpilase eripära.</p>
<p>Iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist.</p>	<p>Tegelaste iseloomustamine ja nendevaheliste suhete kirjeldamine, tegelaste omavaheline võrdlemine, neile lugejapoolse hinnangu andmine, järelduste tegemine. Teose pea- ja kõrvaltegelaste määratlemine ning tegelaste ja nendevaheliste suhete muutumine sündmuste käigus.</p>	<p><b>Läbivad teemad:</b> Väärtused ja kõlblus: enesehinnang; hea ja halb; vastutus. Oma-kultuur ja kultuuriline mitmekesisus: rahvus-kultuur; erinevate põlvkondade vaheline side. Keskkond ja jätkusuutlik areng – hoiab ja kaitseb keskkonda.</p>
<p>Järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut.</p>	<p>Proosateose (nt romaani, jutustuse, novelli, jutu) sündmustikku jälgides määratleb õpilane sündmuste toimumise aja ja koha, järjestab loo sündmused (nt ülesehituslikult või ajaliselt), näitab põhjuse ja tagajärje seoseid sündmustiku arengus. Õpilane leiab teosest sobivaid näiteid ja tsitaate, samuti võib ta loetut seostada isikliku kogemuse ja tänapäeva maailmaga.</p>	<p><b>Lõiming:</b> Sotsiaalsed- pere- ja sotsiaalsete suhetega seotud teemade käsitlemine, teose ajastu ja kommete jälgimine. Muusika- kirjandusteoste põhjal loodud muusika, luuletajate tekstidele loodud laulude kuulamine. Võõrkeeled- eri keeltest tõlgitud kirjandusega tutvumine. Infotehnoloogia- info otsimine internetist, tekstitöötlus, veebikeskkondade kasutamine.</p>

<p>Koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte.</p>	<p>Loetu kohta koostab eri tüüpi küsimusi, seejärel vastab klassikaaslase koostatud küsimustele eri moel: tsitaadiga, teksti toel oma sõnade või arvamusega, tekstile toetumata. Kavastab proosateose sündmustikku, tutvub kava liikidega ja koostab teksti kohta kas märksõnade või küsimuste vormis kava. Leiab loetud tekstist tsitaate, põnevaid või tundmatuid sõnu ja väljendeid, võõrsõnu, arhaisme, kõne- ja lausekujundeid</p>	
<p>Kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste.</p>	<p>Loovkirjutamine loetu põhjal. Tekstiloome paaris- ja rühmatööna. Loetu põhjal oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.</p>	
<p><b>Sõnavaratöö ja kirjandusmõistete käsitlemine</b></p> <p>Rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta.</p>	<p>Koos lugeda võõraid sõnu sisaldavaid tekste, sõnade tähendust selgitada. Koos lugedes viidata väljenditele ja fraseoloogismidele, mille tähenduse uurimise peale õpilane iseseisvalt lugedes ei tuleks.</p> <p>Pidada lugemispäevikut, kuhu kirjutada välja kokkulepitud teostest talle tundmatud sõnad välja ja nende tähendus allikate toel selgeks teha.</p> <p>Õpilane kirjutab tekstist välja tundmatud sõnad, leiab tähenduse ja kasutab sõnu jutustava või kirjeldava teksti loomisel. Arutletakse selle üle, miks kirjandusteost saab mitmeti tõlgendada.</p>	<p><b>Pädevused:</b> <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti.</p> <p><b>Läbivad teemad:</b> <i>Keskkond ja jätkusuutlik areng</i> – hoiab ja kaitseb keskkonda. <i>Kultuuriline identiteet</i> – väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone. <i>Teabekeskkond</i> – tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda.</p> <p><i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine</i> - on suhtlus- ja koostööaldis, väljendab oma arvamust ning oskab probleemidele lahendusi leida</p>
<p>Kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.</p>	<p>Teose üle arutledes kasutavad õpilased õigesti kirjanduslikke mõisteid (nt teema, lugu, tegelane, sündmustik).</p>	<p><b>Lõiming:</b> võõrkeeled: tekstide ümberjutustamine, kokkuvõtte tegemine.</p>

		Loodusained, inimeseõpetus ümberjutustamine, kokkuvõtte tegemine.
<p><b>Suulised tegevused</b></p> <p>Osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd.</p>	<p>Läbimõeldud ja struktureeritud arutelu.. Arutelu aitab märgata isiklikumat seotust teemaga ning selle käigus õpitakse oma seisukohti selgelt sõnastama ja väljendama. Arutelul rühmatöö vormis saab õpilane väljendada oma arvamusi ja seisukohti ning tõestada oma väiteid. Tunnustada kaasõpilaste mõtteid, saab vajadusel neid ümber sõnastada ja selgitusi paluda ning reflekteerida omaenda väärtusi ja suhtumisi, võrrelda neid klassikaaslaste omadega ning vajadusel oma seisukohti korrigeerida. Rühmas tegutsemine aitab kujundada ühistunnet ja teha koostööd.</p>	<p><b>Pädevused:</b> <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. Avaldab oma arvamust, tunnustab kaaslaste ideid ja arvestab teistega. <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti. <i>Enesemääratluspädevus</i> - tekstide üle arutledes kujuneb positiivne minapilt. Erinevates õpiolukordades selgub õpilase eripära.</p>
<p>Esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust.</p> <p>Mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esituse.</p>	<p>Luuletuse ja lühikese proosateksti esitamine. Rolliteksti esitamine. Esituse eesmärgistamine. Esitamiseks kohase tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsiooni jälgimine.</p> <p>Tekstilähedane sündmustest jutustamine. Iseenda või kellegi teisega toimunud sündmusest jutustamine. Aktiivne ja tõhus kuulamine.</p>	<p><b>Läbivad teemad:</b> <i>Kultuuriline identiteet</i> – väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone. <i>Väärtused ja kõlblus</i> tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, järgib neid nii koolis kui ka väljaspool kooli. <i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine</i> - on suhtlus- ja koostööaldis, väljendab oma arvamust ning oskab probleemidele lahendusi leida. <i>Kodanikuühiskond ja rahvussuhted:</i> seos mineviku, oleviku ja tuleviku vahel; õpilane grupiliikmena; vahetegemine lubatu ja lubamatu vahel; hinnangu andmine probleemile.</p>
<p>Jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo,</p>	<p>Oma lugude jutustamine. Õpilased jutustavad kordamööda näiteks iga tunni alguses või lõpus ühe jutustaja jaoks</p>	<p><b>Lõiming:</b> Sotsiaalsed- pere- ja sotsiaalsete suhetega seotud teemade käsitlemine, teose ajastu ja kommetega tutvumine. Muusika- kirjandusteoste põhjal loodud muusika,</p>

<p>tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale.</p>	<p>olulise loo. Pärast jutustamist põhjendab jutustaja oma valikut või vastab kuulajate küsimustele. Õpilased võivad jutustada lugusid oma pere traditsioonidest, vaba aja tegevustest, suhetest jne ning need lood võivad olla inspireeritud ka tundides käsitletud teemadest ja tekstidest.</p>	<p>luuletajate tekstidele loodud laulude kuulamine. Loodusõpetus-teksti mõistmine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. Võõrkeeled- eri keeltest tõlgitud kirjandusega tutvumine. Infotehnoloogia- info otsimine internetist, tekstitöötlus, veebikeskkondade kasutamine.</p>
<p>Jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal.</p>	<p>Tekstilähedane jutustamine. Aheljutustamine. Õpilased jutustavad loetud loo ümber nii, et üks õpilane ütleb ühe lause selle kohta, mis toimub edasi ning iga järgmine õpilane lisab ühe lause, kuni viimane lõpetab loo</p> <p>Kava põhjal jutustamine. Õpilane mõtleb välja loo ja paneb selle kavapunktidenä kirja, seejärel jutustab oma loo kava põhjal ümber. Õpilane võib loo jutustada ka kaasõpilase koostatud kavapunktide järgi.</p> <p>Ümbersõnastamine. Õpilane jutustab loetud või kuuldud loo oma sõnadega lühidalt või pikemalt edasi. Õpilane võib oma loo näiteks ümber jutustada ka nii, et selles oleks võimalikult vähe originaalteksti sõnu, aga mõte peaks jääma samaks. Vaatepunkti muutmine. Õpilane jutustab loo ühe (kõrval)tegelase silme läbi klassikaaslasele või rühmas edasi või kehastub kellekski, kes oleks nagu sündmustest ise osa võtnud, rääkides sellest, mida ta teeks, tunneks, räägiks jne. Loo täiendamine..</p> <p>Oma lugude jutustamine.</p>	

	Visuaalse materjali põhjal jutustamine.	
<p><b>Draamatekstide käsitlemine ja draamaõpetuse võtted</b></p> <p>Loeb ladusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist.</p> <p>Iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;.</p> <p>Järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja koha valikut.</p>	<p>Luuletuse ja lühikese proosateksti esitamine. Rolliteksti esitamine. Esituse eesmärgistamine. Esitamiseks kohase tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsiooni jälgimine. Tekstilähedane sündmustest jutustamine. Iseenda või kellegi teisega toimunud sündmusest jutustamine. Aktiivne ja tõhus kuulamine.</p> <p>Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendused.</p> <p>Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Sündmuste järjekord, põhjuse ja tagajärje seosed. Jutustaja kui loo edastaja.</p> <p>Mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele.</p>	<p><b>Pädevused:</b> <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti.</p> <p><b>Läbivad teemad:</b> <i>Kultuuriline identiteet</i> – väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone <i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine</i> - on suhtlus- ja koostööaldis, väljendab oma arvamust ning oskab probleemidele lahendusi leida.</p> <p><b>Lõiming:</b> võõrkeeled: välisautorite teostega tutvumine, kokkuvõtte tegemine. Loodusained, inimeseõpetus ümberjutustamine, kokkuvõtte tegemine.</p>
<p><b>Rahvaluule žanrite ja tänapäeva pärimuse käsitlemine</b></p>	<p>Pärimuskultuur. Kooli- ja kodukandipärimus. Rahvaluule ja selle lühivormid. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine. Mõistatuste</p>	<p><b>Pädevused:</b> <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi</p>

<p>Eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid.</p>	<p>lahendamine ja loomine. Muinasjutu tunnused ja tüüptegelased. Eri liiki muistendid.</p>	<p>ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti.</p>
<p><b>Luuleteksti käsitlemine</b> Nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust</p>	<p>Luuleteksti väljendusvahendite ehk poeetika tundmaõppimine. Luule kujundlikkus ja mitmetähenduslikkus. Epiteedi, metafoori ja võrdluse tundmine ning kasutamine. Luuletuse teema määratlemine, aja ja koha kirjeldamine, meeleolu sõnastamine. Luuletuse vorm, riim, rütm ja kõla.</p>	<p><b>Läbivad teemad:</b> <i>Kultuuriline identiteet</i> – väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone <i>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</i> - teeb koostööd õpetaja ja kaasõpilastega. Avaldab oma arvamust, tunnustab kaaslaste ideid ja arvestab teistega. <i>Kultuuri- ja väärtuspädevus</i> - väärtustab ümbritsevat keskkonda ja looduslikku mitmekesisust; väärtustab loomingut ning on oma ettevõtmistes loominguline.</p>
<p><b>Kirjandus- ja kultuuriloo käsitlemine</b> väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri.</p>	<p>Eesti kirjanike muuseumidega tutvumine ja külastamine. Eesti Lastekirjanduse Keskuse tegevustega tutvumine.</p> <p>Kirjandusteose dramatisering. Lühilavastuse loomine. Dialogi ja tegelaskuju loomine. Eesti teatritega tutvumine.</p> <p>Kirjandusteose ekraniseering. Kirjandusteose põhjal valminud filmi vaatamine ja nende võrdlemine. Tutvumine filmi loomise protsessiga. Tutvumine eakohaste filmižanritega.</p> <p>Mõisted: ajalooline jutustus, epiteet, ilukirjandus, kõnekäänd, luule, metafoor, muinasjutt, muistend, mõistatus, näidend, proosa, pärimus, seiklusjutt, valm, vanasõna, võrdlus.</p>	<p><b>Pädevused:</b> <i>Õpipädevus</i> - töötab individuaalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi. <i>Suhtluspädevus</i> - suudab ennast selgelt väljendada, esitleb enda seisukohti.</p> <p><b>Läbivad teemad:</b> <i>Kultuuriline identiteet</i> – väärtustab omakultuuri, kombeid ja traditsioone <i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine</i> - on suhtlus- ja koostööaldis, väljendab oma arvamust ning oskab probleemidele lahendusi leida. <b>Lõiming:</b> Sotsiaalsed teose ajastu ja kommetega tutvumine. Loodusõpetus-teksti mõistmine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. Võõrkeeled- eri keeltest tõlgitud kirjandusega tutvumine. Infotehnoloogia- info otsimine internetist, tekstitöötlus, veebikeskkondade kasutamine.</p>

<p><b>Kirjalikud tegevused</b></p> <p>Koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte.</p> <p>Kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste.</p>	<p>Oma kogemuste ja mõtete väljendamine. Kirjeldavad ja jutustavad omaloomingulised tööd eri žanrites (muistend, muinasjutt, seiklusjutt, päevik vm). Tegelase ja olustiku kirjeldamine. Luuleteksti loomine. Loovkirjutamine loetu põhjal. Tekstiloome paaris- ja rühmatööna. Loetu põhjal oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.</p>	<p><b>Pädevused</b></p> <p><i>Õpipädevus</i> - töötab indivi-du-aalselt ja rühmas; seostab omandatud teadmisi varemõpitu ja kogetuga; analüüsib oma teadmisi ja oskusi.</p>
	<p><b>Mõisted</b></p> <p>ajalooline jutustus, epiteet, ilukirjandus, kõnekäänd, luule, metafoor, fraseologism, muinasjutt, muistend, mõistatus, näidend, proosa, draama, pärimus, seiklusjutt, valm, vanasõna, võrdlus, aimekirjandus, kirjeldav, jutustav, arutlev tekst</p>	<p><b>Läbivad teemad:</b> <i>Teabekeskond</i> – tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda.</p> <p><i>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine</i> - on suhtlus- ja koostööaldis, väljendab oma arvamust ning oskab probleemidele lahendusi leida.</p> <p><b>Lõiming:</b> Sotsiaalsed- pere- ja sotsiaalsete suhetega seotud teemade käsitlemine, teose ajastu ja kommetega tutvumine. Loodusõpetus-teksti mõistmine, töökorralduste kuulamine ja mõistmine. Võõrkeeled- eri keeltest tõlgitud kirjandusega tutvumine. Infotehnoloogia- info otsimine internetist, tekstitöötlus, veebikeskkondade kasutamine.</p>